

Bijlage 1: Analyse ontwerpbegrotingen 2023 van de zeven provinciale publieke verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen).

Inhoudsopgave**Pag.**

Ambitie 7 Gezond en veilig Zuid-Holland

3

- Omgevingsdiensten

Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland

10

- Wegschap Tunnel Dordtse Kil

Ambitie 6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland

13

- Grondbank RZG Zuidplas

Achtergrondinformatie:

Over de kaderstellende en controlerende rol van Provinciale Staten zijn bestuurlijke afspraken gemaakt in de commissie Bestuur en Middelen en deze zijn vastgelegd in het besluit van Provinciale Staten van 28 januari 2015. Om aan deze rol invulling te kunnen geven worden u de begrotingen 2023 van alle gemeenschappelijke regelingen voor zienswijze aangeboden. Daarbij ontvangt PS een analyse van deze begrotingen en een korte verklaring van de verschillen met het voorafgaande jaar. Deze analyse is in deze bijlage opgenomen.

Ambitie 7 Gezond en veilig Zuid-Holland

Omgevingsdiensten Zuid-Holland Zuid, Midden-Holland, West-Holland, Haaglanden en DCMR.

Er zijn in Zuid-Holland vijf omgevingsdiensten opgericht die de deelnemende gemeenten en de provincie ondersteunen en adviseren bij de uitvoering van taken op het gebied van omgevingsrecht, vergunningverlening, toezicht en handhaving op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.

Hieronder volgt de visie, rechtsvorm en doel, bestuurlijk belang, activiteiten en bevoegdheden van de omgevingsdiensten. Onder dit algemene deel wordt specifiek ingegaan op de (provinciale) kaderstelling bij deze omgevingsdiensten.

Algemeen	
<i>Visie en beleidsvoornemens</i>	De omgevingsdiensten houden zich bezig met de uitvoering van complexe en bovengemeentelijke milieutaken en hebben tot doel de kwaliteit van de dienstverlening aan burgers en bedrijven te verbeteren. De provincie blijft wel verantwoordelijk voor een integrale beleidsontwikkeling op het gebied van milieu en bodem. De provincie voert de regie op de beleidsuitvoering door beleidsprogrammering en monitoring. De omgevingsdiensten voeren wettelijke, provinciale milieutaken uit en geven invulling op het milieuterrein aan het Hoofdlijnenakkoord van het college van Gedeputeerde Staten. De in de provinciale begroting opgenomen prioriteiten en doelen vormen het uitgangspunt bij het opstellen van de provinciaal werkplannen van de omgevingsdiensten.
<i>Rechtsvorm en doel</i>	De omgevingsdiensten zijn rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichamen, opgericht met het doel het ondersteunen van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in art. 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.
<i>Bestuurlijk belang</i>	De omgevingsdiensten voeren (provinciale en gemeentelijke) wettelijke taken uit binnen het omgevingsrecht en op het gebied van omgevingsbeheer, behandelen klachten van burgers en meldingen van bedrijven en ondersteunen de provincie als opdrachtgever op duurzame ruimtelijke ontwikkeling en -beheer. Daarnaast voeren zij incidentele en additionele opdrachten uit voor de provincie.
<i>Activiteiten</i>	Structurele taken o.a.: • Reguliere VTH taken; • Bodemtaken (inclusief spoed en nazorg); • Groene taken;
<i>Bevoegdheden</i>	Het namens Gedeputeerde Staten en met mandaat uitvoeren van taken en bevoegdheden in het kader van vergunningverlening, toezicht en handhaving en de uitvoering van programma's en projecten met inachtneming van het provinciaal beleid op het gebied van de fysieke leefomgeving. Het gaat daarbij o.a. om de uitvoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de in die wet genoemde wetten, Wet milieubeheer en de daarbij behorende uitvoeringsbesluiten, Provinciewet, Algemene wet bestuursrecht, Wet

	geluidhinder, Luchtvaartwet, Wet bodembescherming, Waterwet (grondwater), Wet natuurbescherming, Vuurwerkbesluit, Besluit bodemkwaliteit en Provinciale verordening bescherming landschap en natuur.				
<i>Stemverhoudingen</i>	DCMR : 37,5% stemaandeel (vast stemaandeel) ODH : 29,0% stemaandeel (vast stemaandeel) OZHZ : 34,0% stemaandeel (vast stemaandeel) ODMH : 17,4 % stemaandeel (o.b.v. het aandeel van de PZH deelnemersbijdrage in de primaire begroting 2022) ODWH : 13,0% stemaandeel (o.b.v. het aandeel van de PZH deelnemersbijdrage in de primaire begroting 2022)				
Kaderstelling					
<i>Provinciale doelstellingen</i>	De omgevingsdiensten voeren de wettelijke, provinciale milieutaken uit en geven invulling op het milieuterrein aan het Hoofdlijnenakkoord van het college van Gedeputeerde Staten. De wijze van uitvoering van de taken op het gebied van Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) is vastgelegd in de nota VTH 2018-2021 en bijbehorende bijlagen. Deze nota VTH is verlengd tot aan de inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet (verwachting 1-1-2023). Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal tevens de nieuwe Nota VTH ingaan. De nota VTH biedt de kaders voor de inzet van het VTH-instrumentarium om te komen tot een veilige en gezonde leefomgeving, met name op het gebied van luchtkwaliteit, geluid, bodem, groen en omgevingsveiligheid (opslag en transport van gevaarlijke stoffen).				
<i>(Financiële) doelstellingen van de omgevingsdiensten</i>	De omgevingsdiensten voeren de werkzaamheden conform de overeengekomen opdrachten uit. De prestaties worden conform afspraak geleverd en gerapporteerd. Afstemming over de tussentijdse afwijkingen worden besproken inclusief bijstuur- en beheersmaatregelen; Het weerstandsvermogen dient bij alle omgevingsdiensten op het gewenste niveau te zijn. Hiervan kan worden afgeweken in het geval dat de risico's worden afgewend op de deelnemer(s). In dat geval resteert alleen een risico in het fluctueren van de bedrijfsvoering.				
<i>Sturing: Financiën</i>	Op basis van ontwerpbegrotingen 2023 van de omgevingsdiensten bedraagt de totale provinciale bijdrage in 2023 voor de uitvoering van de wettelijke taken en de op dit moment geraamde aanvullende opdrachten ongeveer € 51,2 mln. In vergelijking met de initiële begrotingen 2022 stijgt de bijdrage met € 0,3 mln. Deze stijging van de provinciale deelnemersbijdrage wordt onder meer veroorzaakt door een kleine stijging in de aanvullende opdrachten en de nacalculatie van de indexering. Samenvatting verloop financiële bijdragen 2022/2023:				
	Omgevings-dienst	Provinciale bijdrage initiële begroting 2022 (inclusief aanvullend)	Provinciale bijdrage begroting 2023 (structureel)	Provinciale bijdrage begroting 2023 (aanvullend)	Opmerking
	DCMR	€ 28,8 mln.	€ 29,1 mln.	€ 0 mln.	- Provinciale bijdrage 2023 is conform de provinciale kaderbrief 2023 geïndexeerd. - Indexering voor de ontwikkeling loonkosten bedraagt 2,3 % en voor de overige (materiële) kosten 1,9% waardoor de gewogen indexering 2,2% bedraagt voor de uren.

					• De gemeentelijke deelnemers van de DCMR hanteren een andere indexatiemethode en passen nacalculatie toe. Het gewogen index voor de gemeentelijke deelnemers bedraagt daarmee 4,8% • DCMR uurtarieven 2023 zijn nog niet vastgesteld. Het voorstel van DCMR is de uurtarieven met 3,3% te indexeren. Het verschil tussen de provinciale en de DCMR indexatie (-1,1%) resulteert in minder aantal af te nemen uren/producten, in het geval de deelnemersbijdrage niet wordt verhoogd. Hierover volgt nog een besluit in de provinciale begroting 2023. • In de huidige begroting zijn geen aanvullende opdrachten vermeld.
Haaglanden	€ 8,6 mln.	€ 8,7 mln.	€ 0 mln.	• Provinciale bijdrage 2023 is in lijn met de provinciale kaderbrief 2023 geïndexeerd. • Voor 2023 is voor de indexering van de lasten uitgegaan van de in de Macro Economische Verkenning van september 2021 opgenomen indices. • Het uurtarief is voor de loonkosten met 2,3% geïndexeerd. Voor de materiële kosten met 1,9% geïndexeerd. • Er is blijvende aandacht voor efficiency verbeteringen. De huidige indexeringskosten zijn beoordeeld en kunnen niet opvangen worden binnen het oorspronkelijke beschikbare budget (2023) zonder verlies van kwaliteit en/of kwantiteit van de dienstverlening. • In de huidige begroting zijn geen aanvullende opdrachten vermeld.	
Zuid-Holland Zuid	€ 7 mln.	€ 6,7 mln.	€ 0,4 mln.	• Provinciale bijdrage 2023 is conform de provinciale kaderbrief 2023 geïndexeerd. • Indexering voor de ontwikkeling loonkosten bedraagt 2,0% en voor de overige (materiële) kosten 1,5%. De indexering van de wettelijke taken en de inwonersbijdrage bedraagt 1,85%. • Door de huidige inflatie heeft OZHZ een risico opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen ad € 253k. • Gegeven de huidige maatschappelijke onzekerheden en de te verwachte toename van de inflatie, geeft het dagelijks bestuur in overweging om het restant van het resultaat over het boekjaar 2021 (€ 220.000) eveneens toe te voegen aan het weerstandsvermogen als extra buffer. • In de nieuwe nota bedrijfsvoering 2022 – 2026 is meer aandacht uitgegaan naar het verschil tussen structurele en incidentele taken en de bijbehorende financiering.	

				Mede hierdoor is de flexibele schil per 2022 teruggebracht van 15% naar 10%. • Tevens is de marge voor het frictieloos bezuinigen op structurele taken bepaald op 2% per jaar en wordt de 10% marge voor over- en onderbestedingen direct gecorrigeerd in het volgende jaar.
Midden-Holland	€ 3,4 mln.	€ 2,8 mln.	€ 0,7 mln.	• In de begroting van Midden-Holland is een indexering verwerkt conform de “Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen” een uniforme bestuurlijke afspraak tussen de gemeenten in Hollands-Midden waarin een nacalculatie is verwerkt over voorgaande jaren. • De voorgestelde prijsindexatie voor het jaar 2023 voor de loonkosten is 3,7% en voor materiele kosten is 2,5% waardoor de gewogen indexering op 3,46% neer komt. • In de provinciale kaderbrief 2023 wordt een gewogen indexering van 2,2% voorgesteld. • De Provinciale bijdrage 2023 is niet conform de provinciale kaderbrief 2023 geïndexeerd. Het verschil tussen de provinciale (2,2 %) en de ODMH indexatie (3,46%) resulteert in 1,26% minder af te nemen uren/producten, in het geval de deelnemersbijdrage niet wordt verhoogd. Hierover volgt nog een besluit in de provinciale begroting 2023.
West-Holland	€ 3,1 mln.	€ 2,6 mln.	€ 0,2 mln.	• In de begroting wordt voorgesteld om conform de kadernota 2023 van de dienst de loonkosten met 3,7% en de materiele kosten met 2,5% te indexeren waardoor de gewogen indexering op 3,4% neer komt. • Omdat het weerstandsvermogen voldoende is om alle mogelijke risico's op te vangen heeft het dienst besloten om via een 1^e begrotingswijziging de dotatie van € 368.000 aan de algemene reserve voor 2023 structureel vrij te laten vallen en de post personeelslasten structureel te verhogen met een bedrag van € 44.000. • Ten aanzien van de resterende structurele vrijval van € 324.000 wordt voorgesteld om hiermee de indexatie op basis van de kadernota 2023 van de dienst te matigen. • Dit betekent een indexatiepercentage van afgerond 1,5% in plaats van 3,4% wat in lijn is met de provinciale kaderbrief 2023.
Totaal	€ 50,9 mln.	€ 49,9 mln.	€ 1,3 mln.	

Coalitieakkoord 2019-2023	In het Coalitieakkoord 2019-2023 is aangegeven dat wij blijven inzetten op de instrumenten als vergunningverlening, toezicht en handhaving waarmee we zorgdragen voor een goede milieukwaliteit (luchtkwaliteit, bodem, geluid en externe veiligheid) binnen het wettelijk kader. De provincie is bevoegd gezag voor circa 350 industriële bedrijven. We willen uitstoot van gevaarlijke stoffen bij deze bedrijven beperken. Van (potentieel) zeer zorgwekkende stoffen willen we snel helderheid over de risico's. Daarom gaan we in gesprek met bedrijfsleven, gemeenten, Rijk en Europa voor transparantie en betere wet en regelgeving. Ook willen wij een altijd actuele en digitale vergunning, zodat duidelijk is wat bedrijven mogen en aan welke regels moet worden voldaan.							
Provinciale begroting	De (hogere) indexatie van de uurtarieven bij de omgevingsdiensten ODMH en DCMR leidt tot een verhoging van de opdrachtbudgetten om zo de kwaliteit en kwantiteit van de uitvoering van de provinciale taken te kunnen borgen (zie ook hierboven). De omgevingsdiensten ODWH, ODH en OZHZ hanteren een lager indexatie van tarief vergeleken met de meegegeven provinciale kaders. Voor de verwerking hiervan in de provinciale begroting 2023 moet nog besluitvorming plaatsvinden.							
<i>Uitgangspuntenbrief financieel kader 2023</i>	In de provinciale kaderbrief 2023 zijn een aantal (financiële) kaders en randvoorwaarden opgenomen om op te nemen in de begroting 2023. Aan deze kaders en randvoorwaarden wordt (grotendeels) voldaan. Bij de zienswijzen op deze ontwerpbegrotingen 2023 worden de uitgangspunten nagelopen en aangegeven per omgevingsdienst hoe dit is verwerkt in de ontwerpbegroting 2023.							
<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="493 675 911 748">Financiële aandachtspunten kaderbrief 2023</th> <th data-bbox="926 675 1346 748">Doel: waarom opgenomen?</th> <th data-bbox="1360 675 1780 748">Constateringen en input voor zienswijze ontwerpbegroting 2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="493 753 911 1383"> <i>Provinciale deelnemersbijdrage</i> • Loonontwikkelingen aansluiten bij de feitelijke Cao-loonstijgingen. • Mocht bovengenoemde CAO loonstijging nog niet bekend zijn, dan mag voor de raming van de loonkosten de loonvoet sector overheid worden genomen zoals opgenomen in de meest recente publicatie van het CPB. • Voor de materiele component CPI gebruiken. • Loonkostenstijging en prijsstijging materiele component gespecificeerd onderbouwen. • Mogelijke efficiëntieverbetering in bedrijfsvoering terugzien in begroting. • Hiervan kan worden afgeweken indien dit ongewenste gevolgen heeft voor de (minimaal) gewenste kwaliteit van de uitvoering en de robuustheid van de Omgeving. </td> <td data-bbox="926 753 1346 1383"> In 2019 zijn er provinciale verkiezingen gehouden en is er een nieuw collegeakkoord voor de periode 2019-2023. Gelet op deze situatie is besloten voor het wettelijk takenpakket en de overige werkzaamheden die de Omgevingsdiensten uitvoeren namens of voor de provincie, het opdrachtbudget en de deelnemersbijdrage te continueren en te garanderen. </td> <td data-bbox="1360 753 1780 1383"> <u>Indexering</u> OZHZ, ODWH en ODH hebben de provinciale bijdrage geïndexeerd volgens de provinciale kaderbrief 2023. ODMH en DCMR stellen een hogere indexatie voor de uurtarieven. <u>Efficiëntie</u> Conform de kaderbrief dienen de omgevingsdiensten aan te geven in welke mate kostenstijgingen nog binnen de bestaande bedrijfsvoering kunnen worden opgevangen. De constateringen per dienst (zie bovenstaande tabel) zijn verwerkt in de afzonderlijke zienswijzen op de begrotingen 2023. </td> </tr> </tbody> </table>	Financiële aandachtspunten kaderbrief 2023	Doel: waarom opgenomen?	Constateringen en input voor zienswijze ontwerpbegroting 2023	<i>Provinciale deelnemersbijdrage</i> • Loonontwikkelingen aansluiten bij de feitelijke Cao-loonstijgingen. • Mocht bovengenoemde CAO loonstijging nog niet bekend zijn, dan mag voor de raming van de loonkosten de loonvoet sector overheid worden genomen zoals opgenomen in de meest recente publicatie van het CPB. • Voor de materiele component CPI gebruiken. • Loonkostenstijging en prijsstijging materiele component gespecificeerd onderbouwen. • Mogelijke efficiëntieverbetering in bedrijfsvoering terugzien in begroting. • Hiervan kan worden afgeweken indien dit ongewenste gevolgen heeft voor de (minimaal) gewenste kwaliteit van de uitvoering en de robuustheid van de Omgeving.	In 2019 zijn er provinciale verkiezingen gehouden en is er een nieuw collegeakkoord voor de periode 2019-2023. Gelet op deze situatie is besloten voor het wettelijk takenpakket en de overige werkzaamheden die de Omgevingsdiensten uitvoeren namens of voor de provincie, het opdrachtbudget en de deelnemersbijdrage te continueren en te garanderen.	<u>Indexering</u> OZHZ, ODWH en ODH hebben de provinciale bijdrage geïndexeerd volgens de provinciale kaderbrief 2023. ODMH en DCMR stellen een hogere indexatie voor de uurtarieven. <u>Efficiëntie</u> Conform de kaderbrief dienen de omgevingsdiensten aan te geven in welke mate kostenstijgingen nog binnen de bestaande bedrijfsvoering kunnen worden opgevangen. De constateringen per dienst (zie bovenstaande tabel) zijn verwerkt in de afzonderlijke zienswijzen op de begrotingen 2023.		
Financiële aandachtspunten kaderbrief 2023	Doel: waarom opgenomen?	Constateringen en input voor zienswijze ontwerpbegroting 2023						
<i>Provinciale deelnemersbijdrage</i> • Loonontwikkelingen aansluiten bij de feitelijke Cao-loonstijgingen. • Mocht bovengenoemde CAO loonstijging nog niet bekend zijn, dan mag voor de raming van de loonkosten de loonvoet sector overheid worden genomen zoals opgenomen in de meest recente publicatie van het CPB. • Voor de materiele component CPI gebruiken. • Loonkostenstijging en prijsstijging materiele component gespecificeerd onderbouwen. • Mogelijke efficiëntieverbetering in bedrijfsvoering terugzien in begroting. • Hiervan kan worden afgeweken indien dit ongewenste gevolgen heeft voor de (minimaal) gewenste kwaliteit van de uitvoering en de robuustheid van de Omgeving.	In 2019 zijn er provinciale verkiezingen gehouden en is er een nieuw collegeakkoord voor de periode 2019-2023. Gelet op deze situatie is besloten voor het wettelijk takenpakket en de overige werkzaamheden die de Omgevingsdiensten uitvoeren namens of voor de provincie, het opdrachtbudget en de deelnemersbijdrage te continueren en te garanderen.	<u>Indexering</u> OZHZ, ODWH en ODH hebben de provinciale bijdrage geïndexeerd volgens de provinciale kaderbrief 2023. ODMH en DCMR stellen een hogere indexatie voor de uurtarieven. <u>Efficiëntie</u> Conform de kaderbrief dienen de omgevingsdiensten aan te geven in welke mate kostenstijgingen nog binnen de bestaande bedrijfsvoering kunnen worden opgevangen. De constateringen per dienst (zie bovenstaande tabel) zijn verwerkt in de afzonderlijke zienswijzen op de begrotingen 2023.						

Aandachtspunten PS	PS hebben in de commissievergadering BMM van 20 mei 2020 aandacht gevraagd in de begrotingen voor de onderwerpen externe inhuur, HRM-beleid, digitalisering en duurzaam inkopen. Alle omgevingsdiensten hebben deze onderwerpen in de ontwerpbegrotingen 2023 of in beleidsstukken behandeld. In de zienswijzebrieven is vermeld dat het uitgangspunt is dat deze onderwerpen een integraal onderdeel blijven uitmaken van de P&C producten. De omgevingsdiensten hebben de volgende toelichtingen over deze onderwerpen opgenomen in de ontwerpbegrotingen 2023:				
Omgevingsdienst	HRM: participatiebanen, stages, inclusief organisatie	Externe inhuur	Duurzaam inkopen	Digitalisering	
ODH	Via strategische personeelsplanning en kennismanagement worden mogelijkheden ingezet o.a. voor scholingsmogelijkheden, seniorenbeleid en stagemogelijkheden.	Beleid is er op gericht inhuur zoveel mogelijk te beperken. Tijdelijk of specialistische inzet alleen o.g.v. bedrijfsmatige overwegingen.	Duurzaam inkopen maakt onderdeel uit van het inkoop - en aanbestedingsbeleid.	Blijvend Investeren in digitalisering om te kunnen inspelen op wet- en regelgeving en technologische ontwikkelingen.	
DCMR	Er is een strategisch personeelsbeleid en het streven naar een inclusieve organisatie met creëren van participatiebanen, stageplekken en het opnemen van mensen met arbeidsbeperkingen. Verder is aandacht voor inclusiviteit en wordt optimaal gebruik gemaakt van de diversiteit van talenten en vermogens.	Er is beleid gericht op beheersing kosten externe inhuur.	Bij inkoop van producten en diensten wordt rekening gehouden met duurzaamheidsaspecten als onderdeel van kwaliteit van het inkopen van product of dienst.	Speerpunten zijn digitalisering en datagedreven werken. Hiervoor is geld gereserveerd en een programma opgesteld.	
OZHZ	Het opstellen van een nieuwe strategische personeelsplanning staat voor 2023 op de planning waarin o.a. participatiebanen en een inclusieve organisatie worden meegenomen. Tevens worden bestaande initiatieven gebundeld zoals het inzetten op het aantrekken van jong personeel. Zo ligt er een	Extern personeel wordt ingehuurd via marktplaatsprincipe. Tariefstijgingen zijn zorgelijk en daarom wordt waar dat kan inhuur capaciteit omgezet in vaste formatie. In dat kader in de flexibele schil van 15% naar 10% teruggebracht.	Er is een duurzame bedrijfsvoering die o.a. blijkt uit een grotendeels elektrisch wagenpark en een duurzaam ingericht kantoorpand.	Er wordt gestreefd naar volledige digitalisering van werkprocessen. Dit draagt bij aan de maatschappelijke wens tot een snelle en transparante informatievoorziening en vlottere afdoening van zaken. Ook datagericht werken heeft de aandacht.	

		plan voor starters, schoolverlaters en zijn er stageplekken.			
	ODMH	Er wordt gestreefd een inclusieve overheidsorganisatie te zijn, waar vacatures zijn voor hoog- en minder hoogopgeleiden, maar ook voor participatiebanen. Wij voeren een actief stagebeleid en onderzoeken mogelijkheden voor gezamenlijke acties op gebied van arbeidsmarktcommunicatie	De inzet van externe inhuur wordt zoveel mogelijk beperkt. Jaarlijks bepalen wij de benodigde flexibele schil om schommelingen op te kunnen vangen veroorzaakt door onder andere de conjunctuur en veranderingen in wetgeving.	Naast kwaliteit en doelmatigheid, is duurzaamheid een belangrijk uitgangspunt in ons inkoopproces. Op dit moment speelt o.a. de verduurzaming van ons kantoorpand.	Digitalisering is een prominent aandachtspunt. De kansen die digitalisering biedt, worden gebruikt om de dienstverlening doorlopend te verbeteren. Ook is er een actieve rol in de Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV).
	ODWH	De strategische personeelsplanning krijgt in 2022 bijzonder aandacht mede door een tekort op de arbeidsmarkt. Participatiebanen en een inclusieve organisatie wordt in het beleid meegenomen. De schoonmaak van het kantoorpand en het wagenpark geschiedt door mensen op afstand van de arbeidsmarkt. Dit geldt tevens voor de interne postbezorging.	De inzet is om vaste mensen aan te nemen voor structureel werk en de inhuur te beperken. De omvang van het vaste personeel is onvoldoende om de gevraagde capaciteit volledig te kunnen leveren, daarom is inzet vanuit de flexibele ruimte (inhuur) noodzakelijk.	De voertuigen zijn aanbesteed en volledig elektrisch. Duurzaamheid wordt standaard bij regulier onderhoud van het kantoorpand meegenomen. De verlichting is vervangen door ledverlichting en alle P&C producten worden gedrukt op duurzaam papier.	Informatiemanagement is meer dan voorheen een belangrijk onderwerp binnen de dienst. We verwachten in 2023 volledig digitaal te kunnen werken.
Reserves/ Weerstandsvermogen	Het weerstandsvermogen bij de omgevingsdiensten is in de begroting 2023 bij alle omgevingsdiensten op het bestuurlijk afgesproken niveau.				
Risico's en beheersmaatregelen	<u>Risico met betrekking tot inflatie als gevolg van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne</u> De omgevingsdiensten geven aan dat de effecten moeilijk in te schatten zijn maar vooralsnog beperkt lijken en dat de dienstverlening door kan gaan. Dit komt doordat een groot deel van de kosten te maken hebben met personeel. Deze kosten zijn afhankelijk van CAO onderhandelingen. Hoe de oorlog in Oekraïne en de hoge inflatie zullen doorwerken in deze onderhandelingen is op dit moment				

	onduidelijk. Op korte termijn hebben de prijsstijgingen wel tot gevolg dat inhuur duurder wordt, dat nieuwe werknemers mogelijk hogere looneisen stellen en dat de materiële kosten (voor o.a. ICT, wagenpark, gebouw, verzekeringen, accountant) zullen stijgen. Daarbij hebben twee omgevingsdiensten expliciet aangegeven dat het effect van hogere energieprijzen een relatief beperkt effect heeft doordat er over een duurzaam wagenpark en gebouw wordt beschikt. Tot slot kan de oorlog op korte termijn tot nieuwe taken, en dus kosten, leiden (o.a. opzetten van opvanglocaties en communicatiewerkzaamheden).
<i>Prioriteit 2023</i>	De verwachte inwerkingtreding van de Omgevingswet is 1 januari 2023. Het werken met de Omgevingswet zal de omgevingsdiensten in 2023 de nodige tijd en aandacht vragen. Andere prioriteiten in 2023 zijn de implementatie van de Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV) en de VTH taken rond Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Daarnaast zijn de doorontwikkeling van de omgevingsdiensten en de wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen belangrijke aandachtspunten in 2023.

Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland

Wegschap Tunnel Dordtse Kil

Het Wegschap Dordtse Kil beheert en exploiteert de toltunnel tussen Dordrecht en 's-Gravendeel evenals de aansluitende wegen. De Kiltunnel is sinds 1 oktober 1977 de belangrijkste oeververbinding tussen de Hoeksche Waard en het Eiland van Dordrecht. De N217 loopt door de Kiltunnel en sluit aan de Dordtse zijde aan op de industrieterreinen, de A16 en de N3.

Algemeen	
<i>Visie en beleidsvoornemens</i>	De Kiltunnel vormt een belangrijke schakel in de ontsluiting van het woon- en werkgebied van de betrokken gemeenten. Het Wegschap draagt op deze wijze bij aan het optimaliseren van weg-, vaarweg- en fietsinfrastructuur.
<i>Rechtsvorm en doel</i>	De gemeenschappelijke regeling Wegschap Tunnel Dordtse Kil is een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam, opgericht met het doel het beheren en exploiteren van een niet-openbare toltunnel en de aansluitende wegverbindingen.
<i>Bestuurlijk belang</i>	De toltunnel vormt een belangrijke schakel in de ontsluiting van het woon- en werkgebied van de gemeente Dordrecht en de gemeente Hoeksche Waard. In het kader van de integrale bereikbaarheid draagt het Wegschap bij aan het optimaliseren van weg-, vaarweg- en fietsinfrastructuur.
<i>Activiteiten</i>	Het openbaar lichaam verwezenlijkt zijn taakstelling door: • De financiële middelen voor de aanleg, onderhoud en exploitatie bijeen te brengen; • De tunnel toegankelijk te stellen voor elke verkeersdeelnemer die tegen betaling van de tunnel gebruik wil maken; • Het heffen van tolgelden tot zodanige bedragen dat een rendabele exploitatie van de tunnel gewaarborgd wordt.
<i>Bevoegdheden</i>	Binnen de regeling ten aanzien van de belangenbehartiging waarvoor zij is getroffen en het gebied waarvoor zij geldt, kunnen bevoegdheden van regeling en bestuur worden overgedragen en toegekend, binnen de grens van artikel 54 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
<i>Stemverhouding</i>	43% stemaandeel
Kaderstelling	
<i>Provinciale doelstellingen</i>	In de provinciale begroting zijn geen specifieke doelstellingen geformuleerd. De tunnel is aangelegd om de bereikbaarheid te verbeteren tussen de Hoeksche Waard en Dordrecht en omstreken.
<i>(Financiële) doelstellingen van Dordtse Kil</i>	Nu de langlopende leningen voor de totstandkoming van de tunnel zijn afgelost en er geen sprake meer is van een negatief eigen vermogen, kunnen en moeten er bestuurlijke keuzes worden gemaakt. Daarnaast is er met het nieuwe coalitieakkoord van de regering nu ook de wens om de tunnel met het oog op de invoering van rekening rijden te zijner tijd tolvrij te maken.

	Het Wegschap heeft voorgesteld het resultaat van boekjaar 2021 ad € 5,3 mln. (exclusief € 790k compensatie inkomstenderving Covid-19) toe te voegen aan de bestemmingsreserve renovatie. De compensatie inkomstenderving Covid-19 ad € 790k zal worden toegevoegd aan de algemene reserve. Over de bestemming van het resultaat van boekjaar 2021 wordt momenteel in het Dagelijks Bestuur gesproken en de uitkomsten hiervan zullen aan het Algemeen Bestuur worden voorgelegd bij het vaststellen van de Begroting 2023 en Jaarrekening 2021.
<i>Sturing:</i>	Vanaf boekjaar 2021 is de provinciale deelnemersbijdrage verlaagd naar structureel € 25.000.
<i>Financiën inclusief zienswijzen</i>	Zowel in de begroting 2023 als de meerjarenraming is deze lagere bijdrage verwerkt. Deze verlaging van de deelnemersbijdrage is mede op verzoek van de deelnemers doorgevoerd, omdat de langlopende leningen voor de totstandkoming van de tunnel zijn afgelost (wat een positieve invloed heeft gehad op de rentekosten) en er geen sprake meer is van een negatief eigen vermogen. De begroting 2023 en meerjarenbegroting is ook met de lagere deelnemersbijdrage structureel dekkend. Er kan daarnaast ook volstaan worden met een lagere bijdrage omdat een hoger verkeersaanbod wordt verwacht en daardoor de tolinkomsten hoger uitvallen. Voor 2023 is uitgegaan van 1% groei ten opzichte van de begroting 2022. Voorts is voor de daarop volgende jaren gerekend met een toename van 0,5%. Daarnaast is in de paragraaf weerstandsvermogen uitgegaan van nog een extra tegenvaller met een impact van 5%. De meerjarenbegroting 2024-2027 laat zien dat het geraamde resultaat vanaf 2023 naar verwachting rond de € 1,2 mln. zal zijn.
<i>KPI's provinciale begroting</i>	N.v.t.
<i>Uitgangspuntenbrief financieel kader 2023</i>	N.v.t. Er zijn geen financiële kaders meegegeven aan het Wegschap.
<i>Reserves/ Weerstandsvermogen</i>	De stand van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2023, na bestemming van het resultaat 2021 en het geraamde resultaat 2022, € 15.9 mln. De benodigde weerstandscapaciteit in 2021 is € 0,8 mln. Dit betekent een weerstandsratio van 20,67. Hiermee voldoet het Wegschap ruim aan het vastgestelde weerstandsratio van >1.
<i>Risico's en beheersmaatregelen</i>	<u>Renovatie</u> In 2020 is gestart met de renovatiewerkzaamheden aan de tunnel. Hierbij wordt groot onderhoud gepleegd en zullen nieuwe grootschalige investeringen worden gedaan om de tunnel weer "up to date" te maken en voor de komende jaren op het gewenste onderhoudsniveau te kunnen houden. De totale kosten voor de renovatie zijn geraamd op ca. € 40 mln. met een onzekerheidsmarge van plus en min 20%. Opgemerkt wordt dat de eigen middelen en de tolopbrengsten voldoende zijn om aan de aflossings- en renteverplichtingen van de aangegane leningen voor de renovatie te voldoen. De oplevering van dit groot onderhoud staat gepland op medio 2022. Dit betekent dat de kapitaallasten vanaf 2023 toenemen. <u>Situatie Rusland Oekraïne en overige prijsstijgingen</u> Het Wegschap heeft aangegeven momenteel geen last te ondervinden van de inflatie die de situatie rondom Rusland en Oekraïne met zich meebrengt. Het voorgenoemde groot onderhoud wordt in 2022 afgerond en nieuw groot onderhoud, waarbij de inflatie wel een rol gaat spelen, staat nog niet gepland. Wel is in 2021 het contract met uitzendbureau Tempo-Team voor één jaar verlengd. In 2022 zou een nieuwe verlenging kunnen zorgen voor extra kosten. Deze ontwikkeling wordt gemonitord door het Wegschap en de provincie.
<i>Prioriteit 2023.</i>	Bestuurlijke overeenstemming bereiken over de bestemming van het resultaat van 2021 en de daaropvolgende jaren.

Ambitie 6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland

GR Grondbank RZG Zuidplas

De provincie Zuid-Holland vervult een belangrijke rol als het gaat om de regionale economische ontwikkelingen in Zuid-Holland. Het verder uitbouwen van de regionale economie vindt plaats door:

- 'nieuw-ontwikkeling' van bedrijfsterreinen;
- herstructurering van de bestaande bedrijfsterreinen;
- structureren en organiseren van de toegang tot financiering voor startende en groeiende innovatieve technologiebedrijven en projecten;
- verbetering van de ruimtelijke kwaliteit inclusief het vergroten de aantrekkingskracht van het vestigingsklimaat en een betere fysieke bereikbaarheid;
- herontwikkeling van saneringslocaties;
- versterken van het glastuinbouwcluster;
- herstructurering van de glastuinbouwgebieden;
- programmering van ontwikkelingen, de strategische grondverwerving en uitnemen van gronden, de financiering, de kwaliteitsbewaking en het coördineren van de uitvoering van ruimtelijke projecten.

Algemeen	
<i>Visie en beleidsvoornemens</i>	De nadruk bij de integrale en regionale gebiedsgerichte projecten ligt op de programmering, het plannen en het onderlinge afstemmen van activiteiten en projecten. Daarbij spelen de strategische ligging van gronden, de financiering, de kwaliteitsbewaking en de borging van de realisatiekracht een belangrijke rol. Door hieraan invulling te geven komen gewenste ontwikkelingen van de grond.
<i>Rechtsvorm en doel</i>	In het verleden zijn ten behoeve van de realisatie van de Interregionale Regionale Programma's (IRP's) een aantal gemeenschappelijke regelingen gevormd. Deze hebben ondersteund bij het realiseren van de gebiedsontwikkeling. Zij hebben het doel in samenwerking met andere (publieke)partijen een integrale en regionale gebiedsontwikkeling te realiseren. De grondbank is de laatste gemeenschappelijke regeling die nog actief is op dit gebied mede namens de provincie.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het binnen een aangegeven gebied, in onderlinge samenhang: • Programmeren, plannen en onderling afstemmen van ontwikkelingen en activiteiten; • Kwaliteitsbewaking en financiering plannen; • Realiseren van concrete projecten.
<i>Activiteiten</i>	• Ruimtelijke inrichting en vormgeving van het gebied; • Het gezamenlijk financieren van ontwikkelingen en plannen; • Adviseren en overleg voeren over concrete activiteiten.
<i>Bevoegdheden</i>	Binnen de regeling ten aanzien van de belangenbehartiging waarvoor zij is getroffen en het gebied waarvoor zij geldt, kunnen bevoegdheden van regeling en bestuur worden overgedragen en toegekend, binnen de grens van artikel 54 van de Wet gemeenschappelijke regeling.

<i>Stemverhouding</i>	40% stemaandeel
Kaderstelling	
<i>Provinciale doelstellingen</i>	De Grondbank richt zich op het beheer en de uitgifte van de in het verleden verworven gronden in de Zuidplaspolder. De gronden zijn verworven met als doel de gewenste gebiedsontwikkeling zoals de partijen gezamenlijk zijn overeengekomen, mogelijk te maken. Op dit moment vindt geen verwerving van grond meer plaats.
<i>(Financiële) doelstellingen van de Grondbank</i>	In 2015 is de gemeenschappelijke regeling gewijzigd waarin is vastgelegd dat de Grondbank in ieder geval tot en met 31-12-2024 zal blijven bestaan.
<i>Sturing:</i>	
Financiën inclusief zienswijze	De deelnemersbijdrage PZH bedraagt conform ontwerpbegroting 2023 € 0. Deze raming komt voort uit de koopovereenkomst (getekend 1 juli 2021) tussen de Gemeente Zuidplas en de Grondbank waarin staat dat de gemeente Zuidplas de deelnemersbijdragen voor rekening neemt vanaf het jaar 2022.
KPI's provinciale begroting	N.v.t.
Uitgangspuntenbrief financieel kader	N.v.t.
Reserves/Weerstandvermogen	Het weerstandsvermogen van de Grondbank is nihil. Dat het weerstandvermogen nihil is past in het kader van de gemaakte afspraken zoals vastgelegd in de Overeenkomsten met de gemeente Zuidplas.
Risico's en beheersmaatregelen	<u>Omgevingsplan komt niet tot stand</u> Per 31-12-2026 (het moment dat "definitief" duidelijk is dat woningbouwontwikkeling niet lukt) valt de grondwaarde terug naar veelal agrarische bestemming. Het verschil tussen de verwachte agrarische waarde en de boekwaarde per 31-12-2024 (het moment waarop de afspraken van de bestuursovereenkomst gebaseerd zijn) is ingeschat op € 55,6 mln. (boekwaarde: € 94,4 mln. en marktwaarde: € 38,8 mln.). Voor de periode tussen 2024 en 2026 worden in 2022 nog nadere afspraken gemaakt tussen de Grondbank en de gemeente Zuidplas hoe met de financiering om te gaan. Het provinciale aandeel van 40% bedraagt € 22,2 mln. en is opgenomen als risico in de risicoparagraaf van de provinciale jaarrekening 2021.
<i>Prioriteit 2023</i>	Monitoring voortgang planologische besluitvorming woningbouwontwikkeling i.r.t. beëindigingsafspraken